

4

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
MADLIENAS-GAISMAS KOMITEJA

PA-62. fonds

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1907.g.-1919.g. februāris ¹

1907. gadā līdz ar ^{1905. gadā izveidotās} Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) MADLIENAS organizācijas un organizācijas "GAISMA" apvienošanu tika nodibināta LSD MADLIENAS-GAISMAS organizācija² ar centru JĒKABPILĪ. Tā darbojās teritorijā no RĪGAS līdz DAUGAVPILIJ Daugavas abās pusēs.

Neskatoties uz to, ka organizācija darbojās gan pilsētās, gan laukos, tā, atšķirībā no RĪGAS, LIEPĀJAS un JELGAVAS organizācijām tika dēvēta par LSD lauku organizāciju.

Organizācijas pamatšūniņas bija pulciņi, pulciņi apvienojās rajonos, t.i. rajonu organizācijās, rajoni - centros (centra padomes priekšgalā) un centri - MADLIENAS-GAISMAS organizācijā.

LSD MADLIENAS-GAISMAS organizācijas darbību vadīja komiteja.

1910.-1914.g.g. darbojās 3 centri:³

- "RĪTS", darbojās no RĪGAS līdz KOKNESEI,
- "KRĀCE", darbojās no KOKNESES līdz JĒKABPILIJ,
- "SILS" (ar 1911.g. - "STRAUME"), darbojās no JĒKABPILS līdz DAUGAVPILIJ.

1913.g. janvārī centri apvienoja 14 rajonus:⁴

- "AIZKRĀCE" (darbojās STUKMAŅOS⁵ un to apkārtnē)

¹ Dokumenti par 1907.-1918.g.g. nav saglabājušies,

² Хроника истории Коммунистической партии Латвии. - РИГА, 1985. - Т.2 - С.17

³ Организационная структура Коммунистической партии Латвии. 1904.-1941./И.АПИНЕ, А.ПУЛЬКИС, Л.СПРУГЕ и др. - РИГА, 1978. - С.63

⁴ Turpat, 65.lpp.

⁵ STUKMAŅI - tag. PĻAVIŅAS

- "CIEPURS" (darbojās DIGNĀJĀ),
- "DARBS" (darbojās JĒKABPILĪ),
- "EZERS" (darbojās ILZENES pagastā),
- "KRĀCE" (darbojās KOKNESES apkārtnē),
- "LIESMA" (darbojās OZOLMUIŽAS pagastā),
- "NOMALE" (darbības vieta nav zināma),
- I "RĪTS" (darbojās KOKNESĒ - BILSTIŅOS),
- II "RĪTS" (darbojās SKRĪVEROS - AIZKRAUKLĒ),
- "SAUSAIS" (darbības vieta nav zināma),
- "SILS" (darbojās dienvidaustrumos no JĒKABPILS),
- "SILMALE" (darbojās KRUSTPILĪ),
- "STRAUME" (darbības vieta nav zināma),
- "VILNIS" - " - .

Pēc vācu okupācijas 1915.g. vasarā LSD MADLIENAS-GAISMAS organizācija faktiski pārtrauca savu darbību.

1917. gadā, pēc Februāra revolūcijas, atjaunoja darbību tikai viena - LSD STUKMAŅU rajona organizācija, kura pārtrauca savu darbību 1918.g. februārī.

Līdz ar latviešu strēlnieku un citu SARKANĀS ARMIJAS daļu ienākšanu LATVIJĀ un padomju varas nodibināšanu (1918.g. decembris - 1919.g. janvārī) LSD MADLIENAS-GAISMAS organizācijas darbība tika atjaunota (1919.g. 28. janvārī LSD Centrālā Komiteja apstiprināja atjaunoto MADLIENAS-GAISMAS organizāciju un tās komiteju).⁶ 1919.g. 9. februārī notika LSD MADLIENAS-GAISMAS organizācijas lauku rajonu konference, kurā piedalījās delegāti no 8 rajoniem - BIRŽU, DIGNĀJAS, EKENGRĀVES, ELKŠŅU, JĒKABMIESTA, NERETAS, SUNĀKSTES, ZASAS⁷ un 1919.g. 16.februārī - LSD MADLIE-

⁶ LVA, PA-62.f., l. apr., 8.l., 5.lpp.

⁷ Turpat, l.lpp.

6

NAS-GAISMAS organizācijas I konference, tajā piedalījās delegāti no 12 rajoniem - BIRŽU, DIGNĀJAS, ELKŠŅU, EKENGRĀVES, JĒKABMIESTA, JAUNJELGAVAS, KRUSTPILS, MĒMELES, NERETAS, SUNĀKSTES, SĒRENES un ZASAS. ⁸

1919.g. martā-aprīlī LSD MADLIENAS-GAISMAS organizācijas vietā tika nodibinātas LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS (LKP) JĒKABMIESTA apriņķa un JAUNJELGAVAS apriņķa organizācijas. ⁹

Galvenā fondu glabātāja
nodaļas I kat.arhīviste

Jak 31.08.47

T.Jakovļeva

⁸ LVA, PA-62.fv, 1.apr., 2.l., 1.lpp.

⁹ Tālāk sk. LKP JĒKABMIESTA apriņķa komitejas (PA-68.fonds)
un LKP JAUNJELGAVAS apriņķa komitejas (PA-65. fonds)
Vēsturiskās izziņas

Lapu aizpildīja

1999.g.21.septembrī